

RECHTBANK ROTTERDAM
zaaknummer: 200195 1 / CV EXPL 13-6530
uitspraak: 17 januari 2014

vonnissen van de kantonrechter, zitting houdende te Rotterdam,

in de zaak van

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
PrepareConcepts B.V., onder meer h.o.d.n. LegalConcepts,
gevestigd te Rotterdam,
eiseres,
gemachtigde: Karansingh & Partners Gerechtsdeurwaarders te Rotterdam,

tegen

X,
wonende te Schiedam,
gedaagde,
gemachtigde: mr. M.J. Meijer te Haarlem.

Partijen worden hierna "LC" respectievelijk "X" genoemd.

1. Het verloop van de procedure

1.1 De kantonrechter heeft kennis genomen van de inhoud van de volgende processtukken:

- het exploit van dagvaarding van 11 februari 2013, met producties;
- de conclusie van antwoord, met producties;
- de conclusie van repliek, met producties;
- de conclusie van dupliek, met een productie.

1.2 De uitspraak van het vonnis is nader bepaald op heden.

2. De vaststaande feiten

Als enerzijds gesteld en anderzijds erkend dan wel niet of onvoldoende gemotiveerd weersproken alsmede op grond van de in zoverre niet weersproken inhoud van de producties staat tussen partijen - voor zover thans van belang - het volgende vast:

2.1 Bij e-mail van 8 oktober 2008 heeft Stichting SPiRiT (hierna: "Spirit") aan haar leden, gedupeerden van de met Aegon Financiële Diensten (hierna: "Aegon") gesloten effectenleaseovereenkomst 'Aegon Sprintplan', de mogelijkheid geboden om een individuele procedure te voeren tegen Aegon. In de e-mail is onder meer het volgende vermeld:

"(. . .)

Bij Beursklacht kunt u zich aanmelden voor uw juridische SprintPlan procedure tegen een totaalbedrag van € 440,-

Hiervoor wordt uw hele procedure in eerste aanleg gevoerd zonder extra bijkomende kosten.

Het bedrag van € 440,- wordt gespreid over 10 maandelijkse termijnen. Voor leden die aangesloten zijn bij de vereniging Payback geldt naast een ledenkorting van € 20,- een extra korting van nog eens € 20,- en waarmee het bedrag voor een individuele procedure op € 400,- komt. Ook dit bedrag wordt gespreid over 10 maandelijkse termijnbetalingen.

Met het uitspreken van een vonnis is er ook een veroordeling in de proceskosten. Is het een positief vonnis dan zal deze vergoeding door Beursklacht als prestatieloon worden behouden. Valt er een negatiefvonnis dan blijft dat risico voor Beursklacht en worden die kosten niet in rekening gebracht. Ook als er sprake is van een schikking dan zullen de in het schikkingsbedrag meegenomen en overeengekomen kosten van salaris gemachtigde enz. als prestatieloon door Beursklacht worden behouden.

Met het hierbij gevoegde formulier kunt u zich als bezitter van een SprintPlan opgeven voor een bij Beursklacht te voeren individuele procedure.

(...) "

2.2 Door middel van het aanmeldingsformulier van Spirit heeft X Beursklacht B.V. (hierna: "Beursklacht") de opdracht gegeven om namens haar op te treden in een Procedure tegen Aegon. Op de overeenkomst van opdracht zijn de algemene voorwaarden van Beursklacht van toepassing verklaard. Het bedrag van € 400,00 heeft X in Termijnen voldaan.

2.3 Bij brief van 26 maart 2009 heeft Beursklacht Aegon aansprakelijk gesteld voor de door X geleden schade en heeft zij schadevergoeding gevorderd. Bij brief van 14 mei 2009 heeft Aegon medegedeeld niet tot terugbetaling van enig bedrag over te zullen gaan.

2.4 Vervolgens hebben Beursklacht en Aegon onderhandeld over de voorwaarden voor een schikkingstraject. Ten behoeve van het schikkingstraject heeft Beursklacht bij brieven van 11 november 2009 en 27 april 2010 X verzocht aanvullende (financiële) gegevens te verstrekken.

2.5 Bij brief van 17 mei 2011 heeft Beursklacht aan X medegedeeld dat het Gerechtshof te Amsterdam op 1 december 2009 heeft geoordeeld dat de financiële draagkracht ten tijde van het aangaan van de effectenleaseovereenkomsten bepalend is voor de verdeling van de geleden schade en dat het mogelijk is na bepaling van de persoonlijke draagkracht de vergoeding vast te stellen. Ten behoeve van het opstellen van een persoonlijke draagkrachtbepaling van X heeft Beursklacht om bepaalde bescheiden verzocht.

2.6 Bij brief van 3 oktober 2011 heeft Beursklacht onder meer het volgende aan X medegedeeld:
"(. .)

De rechtbank Utrecht heeft op 28 juli 2010 (...) bevestigd dat de uitspraak van de Hoge Raad van 5 juni 2009 en het arrest van het gerechtshof te Amsterdam van 1 december 2009 een reflexwerking hebben op de Sprintplan effectenlease overeenkomsten.

De huidige jurisprudentie houdt in dat:

- a. Wanneer een cliënt draagkrachtig voldoende was ten tijde van het aangaan van de Sprintplan overeenkomst tweederde van de restschuld door Aegon Financiële Diensten terug betaald dient te worden.
- b. dat wanneer de cliënt niet voldoende draagkrachtig was ten tijde van het aangaan van de Sprintplan overeenkomst er tevens tweederde van de inleg door Aegon Financiële Diensten terug betaald dient te worden.

Om voor u een correct draagkrachtbepaling te kunne maken is het vereist dat Beursklacht over alle benodigde documenten beschikt. (...)

In de bijlage treft u uw draagkrachtberekening aan, die wij hebben opgesteld aan de hand van de door u verstrekte gegevens. (...)

Toelichting op de berekening

Wij hebben geconstateerd dat de door u verstrekte gegevens onvoldoende motivatie en onderbouwing bieden om tot een oordeel te komen dat u ten tijde van het aangaan van de betwiste overeenkomst(-en) niet draagkrachtig was

.

Om uw lopende procedure bij de rechter nu goed af te kunnen wikkelen is het noodzakelijk dat Beursklacht van u te weten krijgt dat:

- U akkoord gaat met uw draagkrachtberekening

Indien u van mening bent dat uw draagkrachtberekening gebaseerd is op juiste en volledige informatie zullen wij deze berekening ter behandeling aanbieden aan de financiële instelling.

Dit betekent dat wij aan onze prestatieverplichting hebben voldaan en recht hebben op de kosten voor prestatieloon en salarismachtigde.

Wij gaan u een eindafrekening doen toekomen die betrekking heeft op het verschuldigde prestatieloon en het salarisgemachtigde. Na betaling van deze nota zal uw dossier gesloten worden.

- U gaat niet akkoord met uw draagkrachtberekening

Indien u van mening bent dat uw draagkrachtberekening gebaseerd is op onjuiste en/of onvolledige gegevens, bieden wij u de mogelijkheid om de gecorrigeerde en/of ontbrekende informatie aan te leveren.

(.-)

Zodra wij in het bezit zijn van de ontbrekende documenten kan een nieuwe draagkrachtberekening voor u gemaakt worden. Daar zijn, ongeacht de nieuwe uitkomst, wel kosten aan verbonden.

Voor het opnieuw opstellen van uw draagkracht berekening aan de hand van de nieuw ingebrachte gegevens brengen wij een bedrag van € 119,00 in rekening.

(...) "

2.7 Op 13 november 2011 heeft X een verklaring ondertekend waarin zij aan Beursklacht te kennen geeft dat zij akkoord gaat met de opgestelde draagkrachtbepaling.

2.8 Bij brief van 20 december 2011 heeft Beursklacht aan X medegedeeld dat haar procedure tegen Aegon is afgesloten en heeft Beursklacht een bedrag aan prestatieloon en gemachtigdensalaris bij X in rekening gebracht van in totaal € 386,00.

2.9 Bij vonnis van de rechtbank te Utrecht d.d. 3 juli 2012 is Beursklacht in staat van faillissement gesteld. De curator heeft onder meer alle vóór de datum van het faillissement bestaande vorderingen van Beursklacht jegens haar klanten overgedragen aan LC.

3. De vordering en de stellingen van partijen

3.1 LC heeft gevorderd bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, gedaagde te veroordelen om aan eiseres tegen behoorlijk bewijs van kwijting te betalen het bedrag van € 475,59, te vermeerderen met rente en kosten zoals in de dagvaarding geformuleerd, waaronder nakosten.

3.2 Aan de eis is -verkort en zakelijk weergegeven -het volgende ten grondslag gelegd.

X is door ondertekening van de verklaring d.d. 13 november 2011 expliciet akkoord gegaan met de gewijzigde voorwaarden c.q. de gevolgen daarvan, namelijk dat Beursklacht tot afwikkeling van de kwestie over kon gaan met doorbelasting van het prestatieloon en gemachtigdensalaris. Bovendien heeft LC op basis van artikel 9 van haar algemene voorwaarden het recht voorbehouden de algemene voorwaarden op voortschrijdend inzicht te wijzigen.

Daarnaast heeft Beursklacht aangevoerd dat zij de opdracht is aangegaan tegen een vergoeding van € 400,00 op basis van een inschatting gemeten naar de stand van de rechtspraak op dat moment. De ontwikkeling in de rechtspraak op het gebied van de leaseovereenkomsten, die niet te voorzien was, heeft er echter toe geleid dat voor iedere gedupeerde een draagkrachtbepaling diende te worden opgesteld. Dit bracht voor Beursklacht meer werkzaamheden met zich waarvan de kosten niet volledig worden gedekt door het entreebedrag. Daarbij komt dat er geen gemachtigdensalaris meer is toegewezen aan Beursklacht, nu er geen procedure meer hoefde te worden gevolgd als gevolg van de draagkrachtbepaling LC meent dan ook dat het vasthouden aan de vaste prijsafsprake gezien voorgaande omstandigheden onbillijk is. Nu X heeft nagelaten de nota van 20 december 2011 te voldoen en LC rechtsgeldig de vorderingsrechten van Beursklacht heeft verkregen, heeft LC een bedrag ad € 386,00 te vorderen gekregen van X. Voorts maakt zij aanspraak op een vergoeding van de door haar gemaakte buitengerechtigde kosten van € 75,- alsmede de vervallen rente, tot en met 6 februari 2013 berekend op € 14,59.

3.3 X heeft de vordering van LC bestreden en daarbij - verkort en zakelijk weergegeven - het volgende aangevoerd.

In de eerste plaats stelt X zich op het standpunt dat tussen haar en Beursklacht een vaste prijs is overeengekomen voor de te verrichten werkzaamheden en dat zij op grond daarvan geen bijkomende kosten hoefde te verwachten. Volgens afspraak zou Beursklacht het prestatieloon en salaris gemachtigde ofwel

verkrijgen in een procedure ofwel bij het tot stand brengen van een minnelijke regeling. Tussen X en Aegon is het tot een procedure noch tot een minnelijke regeling gekomen.

De althans volgens Beursklacht gewijzigde voorwaarden worden door X ervaren als een onredelijk bezwarend beding. Ambtshalve dient te worden getoetst of het beding nietig is op grond van artikel 3:40 lid 2 jo. 6:233 sub a of 6:236 of 6:237 BW dan wel of een beroep op het beding naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. X stelt dat Beursklacht voor het werkelijk verschuldigde bedrag van € 400,00 nauwelijks iets heeft gedaan.

Ten slotte wordt bezwaar gemaakt tegen de gevorderde buitengerechtelijke kosten.

3.4 De overige stellingen van partijen komen - voor zover relevant - hierna bij de beoordeling aan de orde.

4. De beoordeling van het geschil

4.1 Vooropgesteld wordt dat de rechtmatigheid van de overdracht van de vordering van Beursklacht op X aan LC niet is betwist door X. Verder staat vast dat X bij ondertekening van het aanmeldformulier van Spirit eind 2008 een vaste prijsafsprake met Beursklacht is overeengekomen voor de door Beursklacht te verrichten werkzaamheden.

4.2 Tussen partijen is allereerst in geschil de vraag of met het (wijzigings)voorstel zoals verwoord in de brief van Beursklacht d.d. 3 oktober 2011 en in reactie daarop het ondertekenen van de akkoordverklaring door X een wijziging van de overeenkomst tussen X en Beursklacht tot stand is gekomen.

4.3 Een overeenkomst, ook een wijziging daarvan, komt ingevolge artikel 6:2 17 lid 1 tot stand door een aanbod en een aanvaarding daarvan. De vraag of een (wijzigings)voorstel als een aanbod heeft te gelden alsook de vraag of een akkoordverklaring als een aanvaarding

heeft te gelden, moeten worden beantwoord aan de hand van de civilsvertrouwensleer zoals deze volgt uit de artikelen 3:33 en 3:35 BW en het bepaalbaarheidsvereiste van artikel 6:227 BW. Door uitleg dient te worden vastgesteld of met de brief van Beursklacht d.d. 3 oktober 2011 een aanbod is gedaan dat bij aanvaarding leidt tot een wijziging in de overeenkomst.

Bij deze uitleg dient te worden gelet op de bedoelingen van Beursklacht, in verband met het bij X gewekte gerechtvaardigd te achten vertrouwen, een en ander gelet op gebruik of gewoonte, de (eisen van) redelijkheid en billijkheid, de opvattingen in het maatschappelijk verkeer en alle omstandigheden van het geval.

4.4 In de brief van 3 oktober 2011 heeft Beursklacht als toelichting op de bij de brief gevoegde draagkrachtberekening geconstateerd dat uit de tot dat moment door X verstrekte gegevens nog onvoldoende blijkt dat zij draagkrachtig was ten tijde van het aangaan van de leaseovereenkomst. Het gevolg daarvan zou zijn dat X slechts recht had op terugbetaling van een deel van haar restschuld. Nu zij geen restschuld had, zou zij geen enkele schadevergoeding ontvangen uit de effectenleaseovereenkomst.

Vervolgens heeft Beursklacht twee opties voorgelegd aan X. De eerste optie hield in dat X akkoord ging met de draagkrachtberekening, met het gevolg dat Beursklacht zou overgaan tot het opstellen van een eindafrekening met betrekking tot het verschuldigde prestatieloon en het gemachtigdensalaris waarna het dossier zou worden gesloten. De tweede optie was dat X niet akkoord ging met de draagkrachtberekening. In dat geval bood Beursklacht de mogelijkheid aan om aan de hand van nieuwe door X aan te dragen gegevens een nieuwe draagkrachtberekening op te stellen. Hieraan waren wel kosten verbonden, namelijk een bedrag van € 119,-. Beursklacht heeft gesteld dat zij met het voorstel in de brief heeft beoogd af te wijken van de tussen partijen overeengekomen prijsafsprake. Noch in die brief, noch in de door X te ondertekenen akkoordverklaring zelf is evenwel melding gemaakt van een

voorstel tot afwijking van de prijsafsprake of een specifiek bedrag aan verschuldigde prestatieloon en het gemachtigdensalaris dat X extra zou moeten betalen bij akkoordverklaring. Gelet op de vaste prijsafsprake had het op de weg van Beursklacht gelegen om dat expliciet aan te geven in de brief. Nu dat niet is gebeurd, is niet voldaan aan de bepaalbaarheidsvereiste. Uit de enkele aankondiging dat een eindafrekening zal worden opgesteld die betrekking heeft op het verschuldigde prestatieloon en het gemachtigdensalaris (indien voor optie I zou worden gekozen) had X redelijkerwijs niet hoeven begrijpen dat een wijziging in de overeenkomst werd beoogd.

Ook wordt in aanmerking genomen dat de passage ten aanzien van het opstellen van de eindafrekening bij akkoordverklaring in normale lettertype is weergegeven in tegenstelling tot de passage ten aanzien van het in rekening brengen van € 119,00 bij niet-akkoord, welke

vetgedrukt is weergegeven. Het een en ander wekt de verwachting dat alleen extra kosten in rekening worden gebracht bij het opnieuw opstellen van een draagkrachtberekening. Onder voorgaande omstandigheden is het niet onbegrijpelijk dat X de aankondiging van de kosten voor prestatieloon en gemachtigdensalaris voor kennis aannam en ervan uitging dat de eindafrekening ten aanzien van haar dossier op nihil zou worden gesteld. Aldus is er geen sprake van een aanbod en aanvaarding zoals bedoeld in artikel 6:217 lid 1 BW, zodat er geen wijziging in de overeenkomst tot stand is gekomen.

4.5 Ook het beroep op artikel 9 van de algemene voorwaarden, dat Beursklacht het recht geeft om de algemene voorwaarden te wijzigen, kan geen grondslag vormen voor de vordering, nu bedingen die de kern van de prestaties aangeven, waaronder de prijs zoals hier in geschil, geen deel uitmaken van algemene voorwaarden.

4.6 Het standpunt van Beursklacht dat zij meer werkzaamheden heeft moeten verrichten dan voorzien vanwege de ontwikkelingen in de rechtspraak en dat het vasthouden aan de vaste prijsafspraken daarom onbillijk is, wordt opgevat als een beroep op artikel 6:248 lid 2 BW. Ingevolge dit artikel is een tussen partijen als gevolg van de overeenkomst geldende regel niet van toepassing, voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn. Het antwoord op de vraag of redelijkheid en billijkheid aan een beroep op een contractueel beding in de weg staan, hangt af van tal van omstandigheden, zoals de aard en de verdere inhoud van de overeenkomst waarin het beding voorkomt, de maatschappelijke positie en onderlinge verhoudingen van partijen, de wijze waarop het beding tot stand is gekomen en de mate waarin de wederpartij zich van de strekking van het beding bewust is geweest.

4.7 De overeenkomst van opdracht hield in dat Beursklacht namens X tegen een vaste prijs een individuele procedure zou voeren tegen Aegon om de door X geleden schade uit hoofde van de met Aegon gesloten effectenleaseovereenkomst vergoed te krijgen, met - blijkens de informatiebrief van Spirit d.d. 8 oktober 2008 - als uitkomst een positief of negatief vonnis dan wel een schikking. In alle drie de gevallen zouden het gemachtigdensalaris en het prestatieloon ofwel door Aegon worden gedragen ofwel voor rekening blijven van Beursklacht. Daaruit kan worden afgeleid dat Beursklacht bereid was het procesrisico te dragen tegen de overeengekomen prijs. Dat er uiteindelijk geen procedure is gevoerd en ook geen schikking tot stand is gekomen, maken nog niet dat Beursklacht daarmee recht heeft op gemachtigdensalaris. Beursklacht heeft kennelijk aan de hand van de draagkrachtbepaling eigenhandig geconstateerd dat X conform het Hofmodel niet in aanmerking kwam voor een vergoeding en op basis daarvan heeft zij afgezien van een procedure, zonder dat daartoe overleg heeft plaatsgevonden met X. Voorts wordt overwogen dat van Beursklacht, als professionele partij met naar eigen zeggen kennis en ervaring op het gebied van klachtafhandeling en regelgeving, mag worden verwacht dat zij het risico van de (extra) kosten als gevolg van de ontwikkeling in de rechtspraak voldoende overziet. Daartegenover staat X die Beursklacht, juist vanwege haar expertise, heeft ingeschakeld om haar juridisch bij te staan. Het voorgaande brengt met zich dat de gevolgen van de ontwikkeling in de rechtspraak voor rekening dienen te komen van Beursklacht. Het valt dan ook niet in te zien dat het vasthouden aan de prijsafspraken in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn. Het beroep op artikel 6:248 lid 2 wordt daarom verworpen.

4.8 Uit het voorgaande vloeit voort dat de vordering van LC bij gebrek aan een grondslag wordt afgewezen.

4.9 Hetgeen partijen voorts nog hebben aangevoerd, kan niet tot een ander oordeel leiden en wordt daarom onbesproken gelaten.

4.10 Als de in het ongelijk gestelde partij wordt LC veroordeeld in de kosten van de procedure.

5. De beslissing

De kantonrechter:

- wijst de vordering af;
- veroordeelt LC in de proceskosten, tot aan deze uitspraak aan de zijde van X vastgesteld op € 120,00 aan salaris voor de gemachtigde.

Dit vonnis is gewezen door mr. G.J. Heevel en uitgesproken ter openbare terechtzitting.